

Uppdatering

Manuskripten till de 300 första häftena i posthistorisk skriftserie har skrivits under åren 1988 -1995, d v s under en mycket händelserik period i postens historia. Under mellantiden har ganska avsevärda förändringar inträffat, även för de fasta postanstalterna. Jag har därför funnit det angeläget att komplettera häftena med uppgift om de fasta postanstalter, som på något sätt fått status förändrat sedan jag arbetade med manuskripten om dem. Det rör sig i några fall om genomförda indragningar men i de flesta fall om övergång till entreprenad enligt de planer som omfattades av projekt "Nät 92". Oftast är det fråga om "Post-i-butik" med dess variationer, t ex i bibliotek, i livsmedelsaffär, i bensinmack osv.

I några skrifter har jag inarbetat sådana ändringar under respektive ortsavsnitt i förlagorna men ibland har det visat sig vara lämpligare att ange ändringarna samlade i en särskild sammanställning, som denna nedan.

Enligt projekt "Nät 92", som bland annat gick ut på samverkan med olika företag för att säkerställa att mindre orter får behålla någon form av lokal postservice, ersattes postkontoren i Bullaren och Hedekas med entreprenad enligt avtal

i Bullaren med Östads Livs och

i Hedekas med Vivo.

I båda fallen blev serviceformen "Post-i-butik".

Erik Lindgren

Om Posten

i Bullarens och Sörbygdens härader

Uppdaterad 1996

Posthistorisk skriftserie nr 98

Förord

Under min forskning har jag överraskats av att häradena i Bohuslän har en så liten geografisk utbredning. Några av dem bjuder ändå på överraskningar i posthistoriskt avseende. Sålunda visar Bullarens och Sörbygdens hänader tillsammans exempel på två tidiga poststationer av det äldre slaget (enligt 1860 års regeringsbeslut), nämligen Tveten och Östad, fastän länsstyrelsen vid förfrågan från poststyrelsen bara pekade på behov av två sådana inom hela länet.

Området har bara haft en poststation som kom till på grund av att kronobrevbäringsansvaret överfördes på postverket, nämligen den med namnet Krokstad vid tillkomsten. Den döptes på grund av sitt läge om till Hedekas vid ett senare tillfälle. Med tillkomsten av bohuslänska längdbanan blev det senare en hel del ändringar i postens organisation.

Jag presenterar poststationerna kortfattat i den tidsordning de tillkommit, oavsett deras geografiska belägenhet. Jag är tacksam för synpunkter från mina läsare och ser gärna att det delvis mycket knapphändiga arkivmaterialet kan kompletteras.

I häftet om Inlands Södra härad (posthistorisk skriftserie nr 94) gör jag inledningsvis en berättelse om bakgrunden till kronobrevbäringsens upphörande. Den kan läsas om bakgrunden önskas för tillkomsten av poststationen i Krokstad. En motsvarande sådan uppsats finns också i häftet "Guide för post- och samhällshistoria" (nr 100 i serien).

I vissa sammanhang har jag lämnat uppgifter om diarienummer i Postens centralarkiv och menar därmed att kunna hjälpa dem som vid besök i Stockholm önskar ta tillfället i akt att fördjupa forskningen. Jag har i allmänhet gjort berättelserna mycket kortfattade.

Växjö i december 1992

Erik Lindgren

Tveten

Tveten
1869-06-01—1896-07-31

Med lantbrukaren Sven Forssén som föreståndare öppnades en poststation i Tveten den 1 juni 1869. Den fick inte socknens namn (Hede) utan namn efter det hemman, där den var belägen. Forsséns årsarvode på 200 kr höjdes efter framställning till 360 kr år 1874, en prutning från begärda 500 kr. Poststationen flyttades en halv mil söderut den 5 mars 1879 och övertogs av lantbrukaren Johan August Andersson i Hult, varvid årsarvodet sänktes till 200 kr. Namnet Tveten behölls trots flyttningen.

		Qvistrum—Kolslätt.			
		(Från den 5 mars 1879.)			
O. L.	—	5,0	1,0	Qvistrums postexpedition	M. Th. 3,15 —
O. L.	6,30	6,30	0,3	Åbolands gästgivaregård	M. Th. 1,45 1,45
O. L.	7,0	7,15	0,9	Tvetens poststation (Hult)	M. Th. 1,0 1,15
O. L.	8,30	9,0	0,2	Krokstads poststation (Hedekas)	M. Th. 11,15 11,45
			1,1	Krokstads kyrka	
O. L.	11,0	11,0	1,5	Snabens gästgivaregård	M. Th. 9,15 9,15
O. L.	11,45	12,0	1,3	Fjella poststation	M. Th. 8,15 8,30
O. L.	1,0	1,15	6,3	Rölunda poststation (Näsbyn)	M. Th. 7,0 7,15
O. L.	3,15	—		Kolslätt poststation	M. Th. — 5,0

Poststationen i Tveten låg både före och efter flyttningen vid postföringslinjen mellan Qvistrum och Kolslätt, där posten befordrades med häst och vagn två gånger i veckan i vardera riktningen. Med svart inringade uppgifter avser tid mellan kl 1800 och 0600 enligt modern tidangivelse. Poststationernas belägenhet angavs ofta med petit-stil i den tidens tidtabeller.

Av den rapport om inspektion av poststationer som postdirektör Frans Boberg daterade den 31 december 1889 framgick att poststationen i Tveten hade sålt frimärken för 511 kr under perioden 1 juli 1879 - 30 juni 1880. Eftersom inte några särskilda postföringskostnader vilade på Tveten utöver andelen i den passerande huvudlinjen kunde man inte hävda att poststationen gick med förlust. Dess indragning fördes inte heller på tal vid detta tillfälle.

Det gjorde den emellertid sedan Johan August sagt upp sig i ett brev till poststyrelsen den 1 juli 1882. Uppsägningen gällde från den 1 oktober. Postmästare Rundberg i Qvistrum skyndade sig att hemställa om poststationens indragning "såsom alldeles överflödigt". Han tillade att "då brevantalet och postutväxlingen ej stod i rimligt förhållande till frimärksåtgången, har jag sedermera fått spörja det poststationsföreståndare Andersson, som är någon sorts hjälpreda åt allmogen i orten, vid likvider lärer begagna sig av frimärken i arktal".

Häftet i posthistorisk skriftserie tillverkas i en mycket liten upplaga (10-20 ex) för hand med hjälp av en ordbehandlare, en monteringslåda, en bordskopiator och en häftapparat, allt av enklaste slag. De färdiga exemplaren kan sinsemellan vara något olika och ha ett eller annat skönhetsfel. Skulle detta häfte inte tillfredsställa Dina önskemål, var god sänd det åter för utbyte. Min princip är att tankemödan, forskningen och innehållet måste värderas högre än utförandet.

Erik Lindgren

Copyright Erik Lindgren

Nu kallade man till en extra komunalstämma med Hede socken den 13 augusti 1882. Därvid påyrkades "på det kraftigaste fortvaron av en poststation inom socknen." Poststyrelsen kontaktade nu länsstyrelsen som i sin tur rådgjorde med kronofogden som starkt förordade poststationens bibehållande. Till ny föreståndare antogs fanjunkaren Alfred Rydingsvärd till föreståndare med oförändrat arvode, 200 kr per år. Han flyttade med poststyrelsens medgivande den 1 april 1883 poststationen till Fisketorp, beläget utmed postföringslinjen utan avvikelse från huvudvägen. Enligt poststyrelsens beslut den 18 november 1889 övertog Signe Ahlenius poststationen och den flyttades då till hemmanet Kopparhult. Efter hennes framställning den 21 oktober 1895 medgav poststyrelsen att poststationen fick flyttas till komministerbostället Adelsbo. Den hamnade därvid i den nya slutpunkten för postföringslinjen från Färgelanda.

		438.			
		Färgelanda—Krokstad—Tveten.			
		(Från den 2 december 1895.)			
—	3,15	*) Färgelanda poststation	M. O. L.	12,45	—
6,0	6,15	*) Krokstads poststation (Hedekas)	M. O. L.	9,45	10,0
7,0	—	Tvetens poststation (Adelsbo)	M. O. L.	—	9,0
	2,8	*) Härförutom ombesörjes postföring af landtbrefbärare en gång i veckan, fram och åter, mellan Färgelanda och Krokstads poststationer. (Se tab. 438, II!)			

Efter fröken Ahlenius' död den 12 maj 1896 tog Johan August Andersson åter hand om poststationen, denna gång utan kontrakt. Det blev en tillfällig flyttning till Hult och en tillfällig lösning. Med juli månads utgång 1896 drogs poststationen in, då befunnen som obehövlig, när lantbrevbäring inrättades mellan Krokstad och Åboland (diarienummer 1896:5443/841). Signes fader, förre kaptenen J C Ahlenius hade dessförinnan i ett brev den 5 juni 1896 till poststyrelsens uttryckt sin förvåning över att ingen ny poststationsföreståndare utnämns trots att anmälan om dödsfallet "genast härom avsänts till Uddevalla postkontor". Kaptenens brev till poststyrelsen föranledde tf postinspektör Adolf Malmgren i Göteborg att göra en tjänsteresa den 12 juni till trakten. Därvid sammanträdde han med kronolänsmannen i Sörbygdens härad, som ansåg "att postförbindelsen till och från Hede socken borde ordnas så, att med indragning av poststationen i Tveten och postgången tre gånger i veckan, fram och åter, mellan nämnda poststation och poststationen i Krokstad, lantbrevbäring med tre veckoturer i vardera riktningen komme till stånd å en linje Krokstads poststation - Sörbo gästgivaregård - Adelsbo - Fisketorp - Hult - Åboland, vilken linje är 1,3 nymil."

Kyrkoherden i Krokstads, Hede och Sanne församlingar J Thuresson, poststationsföreståndare Oskar Jonasson i Krokstad, komminister A Lundin i Hede samt kronofogde O W Lundbom antecknade på postinspektörens PM att de hade samma uppfattning, komminister Sundin dock med viss ändring av besöksställena för lantbrevbäraren. Beslutet på högsta nivå om indragning av Tvetens poststation den 31 juli 1896 visar att poststyrelsen ansåg att förslaget om att byta ut poststationen mot lantbrevbäring var riktigt.

Den uppfattningen hade emellertid inte sockenborna, som såg till att postfrågan behandlades vid kommunalstämman med Hede församling i Långöns skolhus den 13 december 1897. Då utsågs förre kaptenen J G C Ahlenius att göra anhållan hos poststyrelsen om att få poststationen åter.

Han fullgjorde sitt uppdrag genom ett brev daterat den 14 januari 1898, följt av en omfattande remissbehandling. Postmästaren i Uddevalla skrev den 19 februari 1898 bl a följande i sitt yttrande till poststyrelsen:

"Att nu efter det endast omkring 1½ år förlutit sedan poststationen i Tveten blev indragen ånyo öppna en sådan därstädes synes mig inga talande skäl föreligga synnerligast som, såvitt jag erfarit, den ringa affärsverksamhet som förefinnes på ifrågavarande glest befolkade ort, i senare tid icke gått framåt i någon riktning."

Såväl länsmannen som kronofogden ansåg sig sakna skäl att tillstyrka att någon poststation inrättades i Hede socken. Förslaget om poststationen fick dessutom motstånd från ett antal personer i Åboland, som skrev till poststyrelsen den 28 januari 1898 och förklarar sig nöjda med lantbrevbäringen, vilken de inte ville ha utbytt mot en poststation på en halv mils avstånd. Vid poststyrelsens slutliga föredragning den 22 juni 1898 kunde framställningen om att återinrätta poststationen inte heller bifallas.

Namnet Tveten återkom inte i postanstatsförteckningen, men Hede fick sedermera en poststation med namnet Fisketorp, vilken redovisas i ett särskilt avsnitt i detta häfte.

Östad
1870-04-01-1912-06-30
Namn Bullaren därefter

Östad

Ett försök att få en poststation i Naverstad gjordes 1868 (diarienummer K1b 1868/922). Ärendet har vid efterforskning i november 1986 inte kunnat återfinnas på Postens centralarkiv. Det torde ha mindre betydelse i detta sammanhang eftersom man ändå fick en poststation två år efter första försöket.

Handlanden Alexander Johnsson blev sålunda föreståndare för poststationen, som fick namnet Östad. Den öppnades den 1 april 1870. Hans årsarvode på 200 kr höjdes genom poststyrelsens beslut den 14 mars 1876 till 300 kr och i februari 1885 till 400 kr. Alexander stavade sitt namn Johnsson till en början men slopade h i sitt brev till poststyrelsen den 1 mars 1876 då han begärde lönen höjd till 350 kr men fick kravet prutat till 300 kr.

I samband med införande av lantbrevbäring hade poststyrelsen redan 1878 i samråd med länsstyrelsen beslutat dra in poststationen i Östad. Mot detta vände sig inte bara de kommunala befattningshavarna utan även civilstatstjänstemännen. Kronofogden J A Ringius i Skee som svarade för Norrvikens fögderi gjorde i sin inlägga den 6 juli 1878 troligen det uttalande som räddade poststationen från indragning. När han skulle redovisa vilka lantbrevbärare som kunde antas och vilka avlämningsställen dessa skulle ha på de planerade linjerna, skrev han bland annat följande om den tänkta linjen Tanum - Östad:

"För denna linje har icke någon anmälan inkommit. Av vad vidliggande promemoria från poststationsföreståndaren i Östad upplyser angående de under senare åren dit ankomne och därifrån avgångne värdeförsändelser samt vad Kungl. Generalpoststyrelsen måhända behagar inhämta från poststationen Kvistrum, därunder Östad lyder, torde framgå dels att Bullarens härads invånare hava behov av poststationen Östad och icke utan skäl förundra sig över förslaget om dess indragande, dels att posten däremellan och Tanum ofta är tyngre än att den av en man kan bäras. Lämpligare plats för poststationen än Östad skulle vara någonstädes sydligare i häradet, men lämplig person där saknas annat än kyrkoherden Berg på Naverstad prästgård, vilken dock är förhindrad åtaga sig befattningen som poststationsföreståndare".

Före det slutliga avgörandet om poststationens bibehållande var det tal om att sänka Alexander Jonssons årsarvode till 240 kr. Han skrev emellertid den 21 januari 1879 till poststyrelsen och framhöll att frimärksförsäljningen under 1878 hade uppgått till 1178 kr. Poststyrelsen lät honom med postdirektör Frans Brobergs tillstyrkan behålla lönen ograverad.

Under perioden 1 juli 1879 - 30 juni 1880 såldes frimärken i Östad för 938 kr enligt en inspektionsrapport från Frans Broberg, men den minskade omsättningen föranledde inte någon åtgärd.

År 1891 inrättades en lantbrevbäring som ordnades i en 16 km lång ringlinje från Östad, varigenom åtskilliga byar som tidigare måst besöka poststationen nu kunde utväxla post med lantbrevbäraren.

			426, III.			
			Östad—Torp—Östad.			
			(Från den 3 januari 1891.)			
			Nymil.			
M. O. L.	—	10,0	1,6	Östads poststation.....		
				Skackestad		
M. O. L.	12,15	12,30		Svenshult		
				Bullareby		
M. O. L.	2,0	2,30		Baeka		
M. O. L.	3,15	3,30		Smeberg		
M. O. L.	4,15	—		Torp		
				Bullareby		
				Östads poststation.....		
				Postföringen å linjen ombesörjes af landt- brevbärare.		

Kontrakt.

Emellan Kungl. Generalpoststyrelsen och
handlanden Alexander Jonsson
är följande kontrakt afslutadt, vid hvars tillämpning det med
honom den 31 mars 1876 upptecknad poststationsföreståndarkontrakt icke
här ätt gälla. Alexander Jonsson åtager sig härigenom
att bestrida befattningen såsom föreståndare för poststationen
i Östad och att i afseende å den här-
med förenade tjänstgöring, deuti innefattade redovisningen för
mottagna penningmedel, frimärken eller inventarier samt vär-
den om inlemnade eller afkomna postförsändelser— ställa sig
till noggrann efterriktelse de föreskrifter som i gällande
poststationsföreståndarinstruktion och öfriga postförfatt-
ningar innehållas eller som särskildt honom i veder-
börlig ordning meddelas.

Såsom ersättning för fullgörandet af detta uppdrag
eger Jonsson att af postmedlen tillgodorjuta
ett arfvode, efter år räknadt, af tvåhundrafyrtio 240
kronor, hvilket till honom utbetalas i den ordning som
är genom instruktion bestämd, hvarförutan honom
tillkomma de extra inkomster som kunna vara med
befattningen förenade!

Poststyrelsen hade redan gjort i ordning ett nytt kontrakt för Alexander Jonsson med sänkt lön, men detta makulerades sedan postdirektör Frans Broberg föreslagit att acceptera Jonssons yrkande. Bilden återger en kopia av överdelen av kontraktets första sida.

kunde utväxla post med lantbrevbäraren.

Alexander Jonsson avled den 10 januari 1903, varvid hans änka Carolina Fredrika Jonsson insattes som vikarie. Landstingsmannen och ordföranden i kommunalstämman C A Hansson sände en formell ansökan om att bli poststationsföreståndare med flyttning av poststationen till Backa. Fru Jonsson hade emellertid fått förord av flera personer och till och med av sökanden själv och på inrådan av postmästaren i Strömstad antogs hon till föreståndare.

Poststationens öden låg under tiden närmaste därefter i flera olika föreständares händer, Hulda Ingeborg Iversen-Olsén (1904-1906), Karolina Johnsson (1906-1908), Ingrid Maria Johnsson (1909-1911) och handlanden Karl Oskar Södergren från den 15 februari 1911. Denne fick uppleva att poststationen bytte namn till Bullaren den 1 juli 1912 (diarienummer I b 1038/1912). En orsak till namnförändringen var att post ibland felsändes till Östad(kulle) i Älvsborgs län.

Bullaren
1912-07-01-

Poststationen övertogs den 1 november 1917 av Hulda Gustava Johansson för en period på 31 år. Den utvecklades gynnsamt och fick den 1 juli 1948 Evert Reidar Karlsson som föreståndare. Han hade glädjen uppleva att den stathöjdes den 1 oktober 1954 till en postexpedition, vilket gav honom titeln "stationsmästare". Denna innebar tjänstemannaanställning i stället för det dittillsvarande avtals-förhållandet. Med stora organisationsförändringar och ny terminologi under 1970-talet blev det ett postkontor i Bullaren med ansvar för postservice till knappt 700 hushåll.

En omorganisation genomfördes i slutet av 1980-talet som bl a innebar minskning av öppethållandet och kombination av kassaarbetet med lantbrevbäring. Postregionens personaltidning "UTPOSTEN" berättade om denna i juni 1990 och fann att den nya organisationen fungerade till belåtenhet för både personal och kunder.

Krokstad

Krokstad
1875-01-01-1927-03-31
Namn Hedekas
1927-04-01-

När postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen inrättades en poststation i Krokstad med 1875 års ingång. Där blev handlanden August Jonsson föreståndare med 150 kr i årsarvode. Som skäl för höjning av detta åberopade han i ett brev till poststyrelsen den 28 juli 1875, att "nära nog hela korrespondensen blivit flyttad från Tveten till Krokstad". Han skrev också "*att det icke skulle bliva varken någon förlust för postverket eller någon olägenhet för den korresponderande allmänheten om poststationen i Tveten indroges*".

Poststationerna i Tveten och Krokstad låg på omkring fyra kilometers avstånd från varandra. Vid den sistnämnda propån om indragning av grannpoststationen tog poststyrelsen ingen hänsyn och beträffande önskemålet om högre lön hänvisades till att det fanns ett gällande kontrakt, som måste sägas upp om det

skulle bli någon ändring. Detta resulterade i att August gjorde en formell uppsägning den 6 september 1875. Ett nytt kontrakt tecknades därefter som gav Jonsson 300 kr om året.

Genom poststyrelsens beslut i juli 1894 blev Oscar Emanuel Jonsson föreståndare för poststationen med 250 kr i årsarvode. Detta höjdes från 1902 till 450 kr. Den 1 oktober 1904 antogs änkefru Hulda Nylöf till föreståndare. Hon antogs den 1 december 1905 till föreståndare för poststationen i Mölnlycke, varvid poststationen i Krokstad övertogs av kronolänsmannen Carl Ragnar Ossian Rhodin.

Fröken Sigrid Thureson tog vid 47 års ålder över poststationen den 1 oktober 1914 och blev kvar till och med oktober 1933. Under hennes tid ändrades poststationens namn från Krokstad till Hedekas. En framställning därom gjordes av ett stort antal kunder vid poststationen i september 1926. De uppgav att felsändningar till andra orter med snarlika namn förekom (förväxlingar med Hogstad, Karlstad, Krokstrand). Dessutom framhöll man att Hedekas, namnet på den plats där poststationen var belägen, var slutpunkt för SJ:s billinje Dingle-Hedekas.

Framställningen underbyggdes av ett uttalande vid en extra kommunalstämma den 12 oktober 1926. Sedan Ornamnskommittén, Järnvägsstyrelsen och Telegrafstyrelsen inte haft något att erinra genomfördes namnförändringen den 1 april 1927.

Efter Sigrid Thureson var Anders Martin Jonsson föreståndare för poststationen från den 1 november 1933 till den 13 juli 1935, varefter Anna Linnéa Elmheden tog över. Efter hennes pensionering den 1 oktober 1972 blev Lilly Höglind föreståndare och med 1975 års ingång höjdes poststationen till en postexpedition. Nya lokaler hade tagits i bruk i april 1974 i Centrumhuset vid torget. Med den följande omorganisationen och ny terminologi kallades postexpeditionen för postkontor 1977. Inför risken att detta skulle dras in 1984 bildades en kommitté för dess bevarande med representanter från fyra politiska partier. Postkontoret finns ännu kvar med namnet Hedekas men det har genom organisation "Nät 92" överlämnats på entreprenad och ingår i gruppen "Post i butik".

Sanne

Sanne
1884-06-01-1890-12-31
Namn Kåtebol
1891-01-01-1911-10-31

Den 1 juni 1884 öppnades en poststation i Sanne, inte helt utan födslovändor. Efter en kommunalstämma gjorde komminister Wetterberg den 27 september 1883 framställning om att en poststation skulle få öppnas i hemmanet Kåtebol i Sanne socken. Sedan bl a frågan om hur postföringen skulle ordnas beslöt poststyrelsen den 13 april att bifalla framställningen. Till föreståndare antogs handlanden Johannes Jacobsson

Till Herr Postmästaren och Reddaren J. A. Petersen.
Göteborg

Det hindrar för benämningen "Sanne" af
den bestående poststationen inom socknen af
gamla namn och icke kunna mata - hvilket
jag i anledning af Skrifvelsen den 20 dennes
får meddela Skrifvelsen i Stenarsbygd
läst den 29 Mars 1884.
C. A. Nordvall

Långt tidigare hade försök gjorts att få en poststation. Vid kommunalstämman med Sanne församling den 29 december 1875 hade sålunda postfrågan förts på tal. Hemmansägaren Johan Petter Magnusson och handlanden Johannes Jacobsson hade då utsetts att skriva till poststyrelsen och begära att få en poststation inom socknen. När de fullgjorde uppdraget, framhöll de bland annat att socknens befolkning hade mer än en mil till närmaste poststation, Krokstad, och att ingen postskjuts gick genom socknen.

Kronolänsman Lundmarken i Hällesäter intygade behovet av en poststation vid hemmanet Kåtebol och poststationsföreståndare August Jonasson i Krokstad lämnade statisk över den post till och från Sanne socken som genom enskilda bud lämnats och hämtats i Krokstad. I en kommentar till poststyrelsen avstyrkte postmästare Gustaf Emil Rundberg i Kvistrum framställningen, varefter poststyrelsen beslöt att den inte skulle föranleda till någon åtgärd.

När lantbrevbäring infördes 1879, blev det ingen annan ändring för Sanne socken än att den fick del av lantbrevbäringen genom en linje mellan Krokstad och Kåtebol. Handlanden Jacobsson utsågs formellt som oavlönat kommunombud för förmedling av posten mellan lantbrevbäraren och sockenborna.

Nya försök kröntes med framgång, som framgår av inledningen i det avsnitt. Johannes Jacobsson lyckades från 1891 års ingång få poststationens namn ändrat till Kåtebol, d v s namnet på hans eget hemman. Han sade emellertid på grund av flyttning till Lysekil upp sig på sommaren 1892 och poststationen flyttades den 1 oktober 1892 till Stenarsbyn. Där blev sergeant Efraim Hessler föreståndare.

På grund av sjukdom måste denne sluta med sitt uppdrag efter mindre än fyra år. Den 1 maj 1896 flyttades poststationen tillbaka till Kåtebol, nu med handlanden Alfred Sandberg som föreståndare. Snart nog därefter fördes poststationens vara eller icke vara på tal.

Postinspektör Adolf Malmgren i Göteborg redovisade efter en tjänsteresa den 12 april 1897 ett förslag om poststationens indragning i samband med att postgång skulle ordnas från Renland över Tydjesäter till Kåtebol. Förslaget gick emellertid endast igenom i vad gäller bättre postföring på så sätt att förre soldaten Jonas Lindgren i Kolbungeröd fick bära posten tre gånger i veckan i stället för två.

Den 1 april 1904 övertogs poststationen av handlanden Verner Olsson och årsarvodet höjdes från förutvarande 150 kr till 200 kr. Ekonomiska problem och svårigheter att lösa lokalfrågan vid eventuellt byte av föreståndare ledde till poststyrelsens beslut att dra in den med oktober månads utgång 1911.

När den återinrättades den 1 oktober 1919 med handlanden C O Johansson som föreståndare, blev dess namn alltjämt Kåtebol. Socknens namn på poststationen skulle emellertid så småningom komma tillbaka men med prefixet Norra. Det skedde den 15 maj 1939, då Emelia Olsson hade varit föreståndare under nio år. Hon avlöstes den 1 juli 1947 av handlanden Evert Byding som fick uppleva poststationens indragning med februari månads utgång 1970.

Kåtebol
1919-01-01–1939-05-14
Namn Norra Sanne
1939-05-15–1970-02-28

Fressland

Fressland
1887-07-01–1965-09-30

Den 1 juli 1887 öppnades ca 800 meter från sockenkyrkan en poststation i Fressland med Paul Andreason som föreståndare. Posten kom dit via en nyinrättad linje från Östad, där Olof Andersson Blom svarade för transporten två gånger i veckan med en ersättning av 75 öre för varje tur fram och åter. Han skrev den 3 april 1888 till poststyrelsen och begärde att från den 1 juli 1888 få ersättningen höjd till kr 1:25 per tur. Detta gick poststyrelsen inte med på utan vidare utan lät bjuda ut postföringen till högstbjudande.

Postmästare Rundberg i Kvistrum skickade den 29 september 1888 ett förslagskontrakt med soldaten Elm i Fressland som gick ut på att denne skulle fullgöra postföringen.

Nära nog samtidigt skrev folkskolläraren Claes Hagström på egna och många vägnar och på begäran av nio personer från Mo socken och sju personer från Naverstads socken till poststyrelsen och begärde att få lantbrevbäring mellan Grimmelands skolhus och Östad via sockenstugan i Moo, Säm och Tingvall. Vid bifall härtill kunde enligt deras mening poststationen i Fressland dras in.

Vid den följande remissbehandlingen hävdade poststationsföreståndare Paul Andreasson att framställningen initierats av "Olof Andersson Blom, vilken person av illvilja tillställt hela skrivelsens hopkomst". Andreasson menade att det var en hämnd från postföraren för att hans linje blivit utbjuden till lägstbjudande, när han begärde löneförhöjning. Andreasson tillade följande i sitt remissyttrande:

"Nu tänker O Andersson Blom, genom skollärare Hagströms hjälp få bort poststationen Fressland och på detta sätt både hämnas på mig samt själv bliva lantbrevbärare sedan. Dessa båda personer hava genom osanningar narrat de flesta, om ej alla av de å deras skrift underskrivna personer att teckna sina namn".

Till handlingarna lades en skrivelse, undertecknad av åtta av dem som skrivit under skollärens brev, i vilket de sade sig vilja behålla poststationen i Fressland och anhöll att "Kungl.Generalpoststyrelsen icke fäster avseende vid vår först ingivna skrift". Oberoende av detta skrev skollärare Claes Hagström den 17 oktober 1888 till poststyrelsen och vidhöll framställningen om lantbrevbäring "oaktat poststationsföreståndaren i Fressland söker att göra allt vad i hans förmåga står att hindra upprättandet av lantbrevbäring och för detta sitt intresses vinnande intalat flere, som undertecknat ansökan, att återkalla sina namn genom underskrift på en av stationsföreståndaren utfärdad skrivelse".

Sedan postmästare Rundberg i Kvistrum underrättat poststyrelsen om kronolänsmannens besked "att såväl Hagström som postföraren Olof Andersson Blom icke äro i sina uppgifter tillförlitliga", beslöt poststyrelsen att inte vidta annan åtgärd än att godkänna det nya postföringskontraktet med soldaten Elm.

Paul Andersson överlät den 1 oktober 1895 poststationen på sin son Albin Julius Paulsson med oförändrat årsarvode, 100 kr. Det höjdes den 1 juli 1905 till 200 kr och med 1913 års ingång till 360 kr samt för tillämpning från den 1 augusti 1915 till 480 kr. Paulsson hann också få uppleva att betingssystemet upphörde och ersättning utbetalades enligt s k allmänna grunder.

Hans dotter Dagmar Ingeborg Paulson, som biträtt honom i arbetet, övertog poststationen den 1 maj 1932. Hon gifte sig 1942 och fick efternamnet Carlsson. När hon gick i pension den 1 oktober 1965, drogs poststationen in. Den hade sålunda haft tre innehavare med tre generationer i samma släkt.

Fisketorp

Fisketorp
1905-01-01-1969-05-31

Indragningen av poststationen i Tveten vållade bekymmer för befolkningen trots att poststationen ersattes med lantbrevbäring. Som framgår av avsnittet om Tveten gjorde man med den avlidna poststationsföreståndarens fader som företrädare ett försök redan året efter indragningen att få poststationen tillbaka. Det lyckades inte.

Vid kommunalstämman i Långöns skolhus den 30 mars 1903 valde församlingen komminister A Lundin i Adelsbo att ingå till poststyrelsen med

ansökan att få till stånd en poststation inom socknen när längdbanan genom Bohuslän blev färdig. Han fullgjorde sitt uppdrag den 5 juni 1903 och avslutade framställningen med följande rader:

"Med stöd av närslutna handlingar får undertecknad å Hede kommuns vägnar hos Kungl.Generalpoststyrelsen värdsamt anhålla, att inom Hede socken i Göteborgs och Bohuslän den gamla poststationen Tveten måtte snarast möjligt eller senast före kustbanans genom Bohuslän öppnande bliva återupprättad och den av församlingen föreslagne folkskolläraren P Johansson i Långön antagen såsom dess föreståndare".

Under den följande remissbehandlingen var poststationsföreståndare Oskar Jonasson i Krokstad emot tanken att inrätta en poststation i den relativa närheten men kunde tänka sig en på längre avstånd från Krokstad. Han avslutade sitt yttrande den 17 november 1903 på följande sätt:

"Under förutsättning att postförbindelsen härifrån till Färgelanda överflyttas till Munkedal (å statsbanan) kommer postlinjen att gå igenom Hede socken och om den då ej lämpligen kan utgöras av lantbrevbärare blir det synnerligen angeläget för Hede kommun att få egen poststation, och som trakten omkring kyrkan onekligen är tätast befolkad vågar jag värdsammast föreslå 'Kopparhult' hos handlanden och kommunalstämмоordföranden Efr. Carlsson som lämpligaste platsen för poststation".

Postmästaren i Uddevalla fann emellertid i sitt yttrande den 21 november 1903 "ej några talande skäl föreligga att nu åter öppna en poststation inom Hede socken i stället för den för några år sedan indragna poststationen Tveten".

Ärendet stöttes och blöttes. Nära ett år senare kom nedan återgivna ansökan till poststyrelsen som sände den vidare till postinspektionen i Göteborg för handläggning "tillsammans med förut till postinspektionens behandling remitterade ärenden".

Sum Hede församling hos Kungl. Generalpoststyrelsen anhållit och nu ytterligare anhåller om inrättande af en poststation inom Hede socken och dervid föreslår jag mig att skåta densamma, så får jag i händelse Kungl. Generalpoststyrelsen går församlingens ansökan till mötes, härmed mig såsom sökande ödröjligt anmäla.

Långön den 13 Sept. 1904.

P Johansson
Klockare m. m. i Hede förs.

Ärendet växte ut och i stridens hetta rörde det sig också om förfalskade underskrifter som efteråt föranledde rättsligt efterspel. På postinspektionens förslag den 5 december 1904 beslöt poststyrelsen bland annat att en poststation med namnet Fisketorp skulle förläggas till hemmanet med samma namn i närheten av socknens kyrka den 1 januari 1905 invid postföringslinjen Krokstad - Munkedal. Till föreståndare antogs förre folkskolläraren, klockaren Peter Johansson.

Munkedal—Krokstad. (Från den 2 januari 1905.)						
—	2,30	1,4	Munkedals poststation.....	M. T. O. Th. F. L.	1,30	—
4,15	4,30	0,6	Fisketorps poststation.....	M. T. O. Th. F. L.	11,30	11,45
5,15	—	2,0	Krokstads poststation (Sandåker).....	M. T. O. Th. F. L.	—	10,45

Denna tidtabell gällde för postföringen när poststationen i Fisketorp var nyinrättad.

Som vikarie anlätade Peter redan från den 1 juni 1905 sin dotter Ellen Helena Johansson och hon blev ordinarie föreståndare från den 1 juli 1909. Hon sade upp avtalet till den 1 oktober 1935, då fjärdingsmannen Karl Viktor Johansson tog över och flyttade poststationen till ett nybyggt hus. Efter dennes pensionering med 1965 års ingång tog Karin Hansson över. Hon fick anställning i Uddevalla och när poststationen drogs in med maj månads utgång 1969 tjänstgjorde vikarien Bertil Björlin.

Medbön

Medbön
1905-06-01—1970-02-28

Medbön utgör ett exempel på hur relativt okomplicerat det kunde vara i seklets början att få en poststation inrättad. Då var den finansiellt hårt ansträngda tid förbi, som följde under en lång period efter att postverket tagit över ansvaret för kronobrevbäringen med början 1874 i vissa landsändar.

Vid kommunalstämman med Krokstads församling den 16 januari 1905 påtalades i fyra paragrafer det stora behovet av en poststation i socknens norra del. Som särskilt skäl anfördes bland annat att det tidigare utsedda kommunombudet inte längre ville stå allmänheten till tjänst med utlämning och mottagning av post, eftersom detta gjordes utan någon ersättning.

Många av gårdarna i norra delen av socknen hade mellan 15 och 20 kilometer till poststationen i Krokstad. Kuriöst nog påtalades också svårigheten att besöka den sistnämnda poststationen efter att den flyttats till Sandåker. Protokollet berörde med följande ord något som man tyckte saknades i Sandåker:

"Bland andra olägenheter påpekas att då man som ensam åkande har utrittning med posten, måste man först anskaffa någon som håller hästen, enär stationen är i saknad av föremål att uppbinda en häst ut!"

Under den remissbehandling som följde efter framställningen på grund av kommunalstämmans önskemål ansåg poststationsföreståndare Hulda Nylof i Krokstad i sitt yttrande den 3 februari 1905, att någon poststation i Medbön inte vara "av behovet påkallad". Hon tyckte ändå att den vore fördelaktig för korrespondenterna, sedan handlanden i Medbön upphört "att stå allmänheten till tjänst med uppsamlade av post". Sedan även civilstatstjänstemännen tillstyrkt framställningen anslöt sig postmästare Johan Bergius i Uddevalla till uppfattningen om behovet av en poststation och poststyrelsen beslöt att en sådan skulle inrättas den 1 juni 1905.

Till föreståndare antogs handlanden Anders Leonard Andersson med 150 kr i årsarvode. Posten skickades dit fyra gånger i veckan med lantbrevbärare från Krokstad. Efter knappt tre år flyttades poststationen till Klosterbergane, där Hanna Rydén övertog föreståndareskapet från 1908 års ingång med 250 kr i årsarvode. Den 1 juli 1912 flyttades poststationen åter till Medbön, nu med handlanden Carl Oskar Johansson som föreståndare. Hemmansägaren Andreas Eliasson tog vid den 1 mars 1914 och efter hans död den 13 april 1921 sköttes poststationen av August Eliasson som dock fick sluta med posttjänsten i december 1923. Efter uppehållen vakans tog den förste poststationsföreståndaren Anders Leonards dotter Sigrid Linnéa formellt över den 1 mars 1924, sedermera gift Borglund. Efter hennes död vid 42 års ålder år den 12 mars 1944 blev hennes make, chauffören Elof Borglund föreståndare och innehade befattningen till poststationens indragning med februari månads utgång 1970.

Den förändringen gjordes i ett större sammanhang då även poststationen med namnet Norra Sanne slog igen för gott.

Vassbotten

Vassbotten
1913-06-01—1964-09-30

Yngst av alla poststationer i Bullarens härad blev den med namnet Vassbotten. Visserligen gjordes redan i januari 1897 en framställning om en poststation där men sedan postinspektör Adolf Malmgren hemställde om avslag i sin redovisning till poststyrelsen den 31 maj 1897 ansåg poststyrelsen ärendet "ej böra till vidare åtgärd föranleda"(diarienummer 1897:3698/620).

Bättre gick det vid ett nytt försök 15 år senare och den 1 juni 1913 öppnades poststationen (diarienummer I b 187/1913). Till föreståndare antogs fröken Ottilia Maria Richenberg, då 21 år gammal. Hon följdes den 1 september 1917 av Maria Katarina Richenberg, som var föreståndare vid Vassbottens telefonstation. 70 år gammal fick hon avsked med pension den 1 september 1939, och Hanna Maria Richenberg, som vikarierat för hennes mer än ett års tid, blev nu föreståndare under en 13-årsperiod.

Hans Evald Richenberg, som varit lantbrevbärare sedan 1919 på linjen Vassbotten-Holkekärr, fick avtal om poststationen från den 1 oktober 1951. Han var i det närmaste 76 år gammal när poststationen drogs in den 1 oktober 1964.

Utdrag ur
1875 års
postkarta